

GALLÉ TIBOR festőiskolája

VI, Bulyovszky-u. 21
Telefon 126-541

Szakosztályok: alakrajz és festés, szobrászat, reklám gondolat és plakát, divat- és kosztüm-tervezés, művészettörténet. Mozdulatrajz. Képzőművészeti szakkönyvtár

Csáky és Fejérváry mellett. Énekelhettek az utcai tüntetők amennyi a torkukon kifért, Török főkapitány mégis rendet teremtett. Mert ahogy a múlt század híres élclapjának közismert rendőrfigurája mondta: Rendnek muszáj lenni

Török főkapitány és „Mihaszna András“

Derék rendőreinket ebben az időben már úgy szerette mindenki, hogy népszerű alakjuk nemcsak a pesti utcákon volt látható, hanem a kor híres élclapjában, a Bors-szem Jankóban is. Mihaszna András a híres rendőrfigura a *Csicseri Bors* néven író Ágai Adolf országos népszerűségi élclapjának hasábjain született meg és posztolt évtizedeken át.

Az András név nem guny volt, hanem a népszerűség jele. A humoristának és a karikaturistának, aki megteremtette, nem az volt a célja, hogy a rendőrség tekintélyét aláássa, ellenkezőleg ilymódon is népszerűsíteni akarták a özkedvelt derék rendőrt.

Nem is értette félre a tréfálkóst senki. Még maga Török főkapitány se. Eszéágában sem volt megharagudni Mihaszna András miatt. Egy politikai vacsorán a meghívottak között volt a rendőrfőkapitányt szerepeltető élclap szerkesztője, Ágai Adolf is. Bemutatták a vacsorán jelenlevő Török főkapitánynak. A kitűnő író ellenében a bemutatkozásnál szokásos mormolás helyett tisztán, érthetően mondta a nevét:

— Ágai Adolf.

Török főkapitány elmosolyodott és így mutatkozott be:

— Mihaszna András vagyok.

A perzsa sah és a pesti rendőr

A Mihaszna András név már a múlté. Eltűnt az egykori rendőr ösdi kalpagjával együtt. A pesti konstáblerből imponáló külsejű biztos ur lett, aki nemcsak külsejében alakult át világvárosi rendőrré, hanem képzettség dolgában is felveszi a versenyt a föld bármely metropolisában posztoló kollégáival. A magyar rendőrök között ma már nem egy olyan akad, aki több világnyelvet beszél.

Az a fejlődés, amely Török főkapitány és utóda, a széles látókörű Rudnay Béla alatt megindult, a rendőrség fejlesztésének következő nagy korszakában: Boda Dezső és Sándor László főkapitánysága idején olyan magas színvonalra jutott, hogy joggal csodálhatta meg bárki. Budapest egyik régi békebeli vendége a fővárosunkba látogató perzsa sah például rendőreinktől volt legjobban elragadtatva. Mikor a tiszteletére kivezényelt ragyogó sisaku rendőrdíszszázadot és a ficánkoló párpáju lovasrendőröket megpillantotta, így kiáltott fel:

— A pesti rendőr a világ legszébb katonája.

A hatvanesztendősi jubileum friss erőben, pompás egészségben találja rendőrségünket. *Éliássy Sándor* a jubiláló rendőrség főkapitánya új, nagy feladatokat oldott meg a közel múltévek alatt. Megnagyobbodott országunk rendőrsége jól bírja az újabb és újabb munkákat.

Nem csoda. Remek „szervezete“ van.

Készen éljeneztek. Szó nélkül odamentem, lelöktem az emelvényről. Azonnal esküre emeltem kezemet és így szóltam a néphez:

— Polgártársak! Ez az ember nem mond nektek igazat! Mi új, nagyobb igazságot, nagyobb üdvöt hirdetünk! A mi választójogunk a magyar berédi mi látosz gében szent médara éljen népvéke alapján mázódik!

Megdöbbenve néztek rám.

— Igen, a szent magyar hazádesz minden lépénde mi dásza. Kirista engem, éljen, éljen!

— Éljen! Éljen! — ordított a tömeg fellelkesülve.

A hatás leírhatatlan volt. Mint a nép bajnokát, lerángattak az emelvényről, vállukra kaptak és a két csendőrről, a nyolc sőhivatalnokkal és az ujjongó tömeggel didalmenetben vonultunk az egyetem felé.

— Egyetemi ifjuság — bögtém a nép hátán. — A zsarnokság mádaszemiféra mindenütt! Fel, fel a közös, hazafias kiszédera méra!

— Fel, fel! — zengett lobogva az ifjuság. — Ez a mi emberünk!

Az egész város lázban forrt. Senki se tudta miért, de forrt. A katonaságot se lehetett kirendelni, mert nem tudta senki, ki és mi ellen kellene menni a katonáknak és hogy mi baj van.

Engem délután felrendeltek a külügyminisztériumba. Angol, orosz és német diplomaták vártak sötét arccal és így fogadtak:

— Ön az egyetlen ember, aki rendet tudna csinálni. Mondja meg, fené, mit üzenünk a török portának?

— Uzenjék meg — mondtam most már nagyon határozottan, — hogy legutolsó szavágyer szerint mi hajlandók vagyunk mipéla nivásza.

— Helyes, helyes.

Az ultimátum elment.

Mint hallom, a török porta meghökken s a mozgósítás valószínűleg elmarad

Szerényen mondhatom, ezt nekem lehet köszönni. Azért, nyájas olvasó, csak arra kérlek, máskor vigyáva szábere feledé mi vészekre, ha nekem is, — ugy-e bár leszél szíves?

* Megjelent Az Újságban 1912. évi októberben.

Hidvéghy Ferenc riportja:

A konstáblertől a biztos urig

Mozaikok a hatvanéves magyar rendőrség életéből

Hatvanéves jubileumához érkezett a messze földön híres magyar rendőrség. 1881 decemberében államosították az akkori fővárosi rendőrséget egyesítve Pest, Buda és Óbuda főkapitányságát.

A most hatvan esztendeje született államrendőrség első főkapitánya *Thaisz Elek* lett. A király embere, mondták róla, mert *Thaisz* kedveltje volt *Ferenc József*nek.

Akkortájt még lóvasút döcögött a városban és Pestbuda utcáin *Thaisz* tollaskalpaga konstáblerei vigyáztak a rendre, nyugalomra. Szigorúan nyálaszták a plajbászt, ha gyorsajtáson értek egy-egy nagy „löcörövel“ közlekedő konflist.

A magyar rendőrség hőskora volt ez.

A kedélyes *Thaisz*-korszak

Hogy milyen kedélyes idők voltak ezek, arra élénk fényt vet az a kis história, amely *Thaisz Elek* főkapitánnyal esett meg a nyolcvanas évek egyik újesztendéjének reggelén. A mulatóskedve *Thaisz* főkapitány vidám hangulatban eltöltött Szilveszter után hajnal felé

Tartalékos tiszteteknek

karpaszományosoknak és tiszteseknek randjuk és származásuk igazolásához szükséges

HITELESITETT FOTÓKÓPIA MASOLATOKAT KÉSZIT

GRAFOTYP HIRSKÓ GYULA Telefon 113-901 V., Kádár-utca 4., NYUGATINÁL

tért haza lakására. Inasának kiadta az ordrét, hogy délig aludni akar, senki ne zavarja. Alig vonult vissza hálószobájába, mikor erőlyesen csöngettek az előszoba ajtaján. Az inas bosszusan nézte meg, ki az. Küldönc állt az ajtó előtt, kezében pecsétes levelet szorongatott.

— Sürgős levelet hoztam a főkapitány urnak, válasz is lesz.

Hiába szabadkozott az inas, hogy nem keltheti fel gazdáját, a küldönc nem tágitott.

— Ha nem viszi be a levelet, nagy baj lesz, mert igen magas helyről hoztam.

Az inas megvakarta a fejét, de rövid lelkítusa után mégis elszánta magát és bevitte a levelet. Az első álmából felébresztett *Thaisz* küldönc nyitotta fel a levelet, amelyben mindössze ennyi volt:

„Ha sikerül jól!“

Thaisz megdörzsölte a szemét, de így sem értett többet a levélből. Rámordult inasára:

— Küldd be azt az embert.

De annak akkor már híre sem volt. Vele együtt eltűnt az előszoba fogasáról a főkapitány drága szörmebundája is.

A vakmerő bundatolvaj hamarosan dutyiba került, de még öreg betörő korában is csillogó szemmel beszélt a fiatal „kollégáknak“ a régi szép időről, amikor — magát a főkapitányt is meglopta.

Tisza Kálmán főkapitánya

Thaisz Elek után kezdődött meg az államosított rendőrség

igazi fejlődése. *Thaisz* utódát *Török Jánost* *Tisza Kálmán* akkori miniszterelnök ültette a főkapitányi székbe. *Török János* főkapitány (aki különben nagybátyja volt *Török János* jelenlegi rendőrfőparancsnoknak) Temesvárról került fel Budapestre. Temesvár polgármestere volt, onnan hozta fel főkapitánynak *Tisza Kálmán* 1885-ben. Az öreg *Tisza* erőskezü embernek és kitűnő szervezőnek ismerte *Török Jánost*, aki minden tekintetben méltónak bizonyult *Tisza Kálmán* bizalmára.

Hallatlan energiával és nagy munkakedvvel látott hozzá az államrendőrség fejlesztéséhez és a fiatal testületből rövid idő alatt mintaszereű intézmény lett a kezei alatt. Szível, lélekkel *Tisza Kálmán* embere volt *Török* főkapitány. Ennek köszönhetette, hogy az akkori egyetemi ifjuság az ő nevét is belefoglalta a híres kortesnótába, amely sűrűn hangzott fel a nyolcvanas évek végén a pesti utcákon.

Abzug Tisza, abzug Csáky,

Abzug báró Fejérváry,

Abzug Török főkapitány,

Éljés doktor Takács Zoltán!

Ezt akkoriban énekeltek a századvégi egyetemi polgárok, mikor a nagy véderő vita alkalmával hetekig tartó tüntetések voltak a fővárosban.

Török főkapitány nem sokat törődött azzal, hogy a diákság nem imáiba, legfeljebb csak tüntető nótáiba foglalja a nevét. Hiszen jó társaságban volt ott, *Tisza,*